

NACRTNO DELO DS IN SDE

O bodočem delu organov upravljanja smo razgovarjali s predsednikom delavskega sveta tovarišem Ervinom Belakom, ki nam je o tem povedal marsikaj zanimivega. Menim, da mora biti delo vseh organov samoupravljanja smotrno planirano in učinkovito, je dejal tovariš Belak.

Kakšno bo naše samoupravljanje pa ni odvisno le od agilnosti predsednika delavskega sveta, temveč od vseh tistih, ki pripravljajo gradivo za seje organov upravljanja. Delavci, ki opravljajo delo na odgovornih strokovnih delovnih mestih, so samoupravljalci z nekoliko večjo odgovornostjo kot tisti, ki opravljajo v podjetju že ustaljeno vsakdanje delo. Samoupravlja-

tal, ki mora dati od sebe v dobri in solidni organizaciji dela ter pogojih dela vse kar zmore, da bo podjetje v različnih okoliščinah prešlo v modernejšo organizacijo dela, ki nam bo prinesla več dohodka in zadovoljstva.

Vsi člani kolektiva imajo po zakonih in statutu pravico do široke iniciative in so glede pravic, dolžnosti in odgovornosti enakopravni. Med pravice in dolžnosti spada tudi razvijanje in utrjevanje pravih medsebojnih odnosov med člani delovne skupnosti, v duhu pravega tovarištva in ves svoj trud in svoje znanje posvetiti napredku podjetja. Če se bomo vsi po tem ravnali, ne bo nobenih perečih problemov, ki bi se jih ne dalo rešiti in naše samoupravljanje

Leto XXII.
St. 6
29. 6. 1972

Celje - skladišče

D-Per

214/1972

1119720358,6

COBISS 0

OSREDNJA KNJ. CELJE

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI EMO CELJE

DAN BORCA

V spomin na legendarni, junaški boj vseh jugoslovanskih narodov in v znamenju bratstva in enotnosti praznujemo 4. julij kot praznik vseh jugoslovanskih narodov. Dan borca je obenem praznik vseh tistih, ki so se borili proti okupatorju in domačim izdajalcem in ki so pod vodstvom Komunistične partije s tovarišem TITOM na čelu in ob podpori ljudstva izbojevali našo svobodo.

Leta minevajo in minila bodo stoletja, toda junaška borba jugoslovanskega ljudstva bo ostala trajno zapisana v zgodovini človeštva, kot borba brez primere v junaštvu in ljubezni do človekove svobode.

Danes, ko je vojna vihra daleč za nami in ustvarjamo nov svet, svet miru in prijateljstva med narodi, storimo vse kar je v naši moči, da zavlada v svetu resničen in pravičen mir ter enakost vseh ljudstev sveta.

Naše samoupravljanje je izšlo iz te velike borbe za svobodo in neodvisnost, izšlo je iz hotenja našega delavskega razreda, ki ga je vodila naša Zveza komunistov skozi najhujše preizkušnje v zgodovini delavskega gibanja. Zato krepimo in utrjujmo naš samoupravni razvoj kajti od njega je odvisna naša resnična svoboda, ki temelji na podlagi svobodno izražene volje našega delovnega človeka.

LETO KVALITETE

Čeprav smo v eni izmed letošnjih naših števil EMALIRCA že pisali o letu kvalitete, imam vtis, da naši proizvajalci le premalo vedo o tem.

Akcija za boljšo kvaliteto izdelkov jugoslovanske proizvodnje je v polnem teku, predsednik Tito pa je njen pokrovitelj, medtem ko je predsednik IS Đemal Bijedić, predsednik sveta leta kvalitete.

Že to dokazuje kakšen velik pomen ima ta akcija za dobro kvaliteto vseh jugoslovanskih izdelkov.

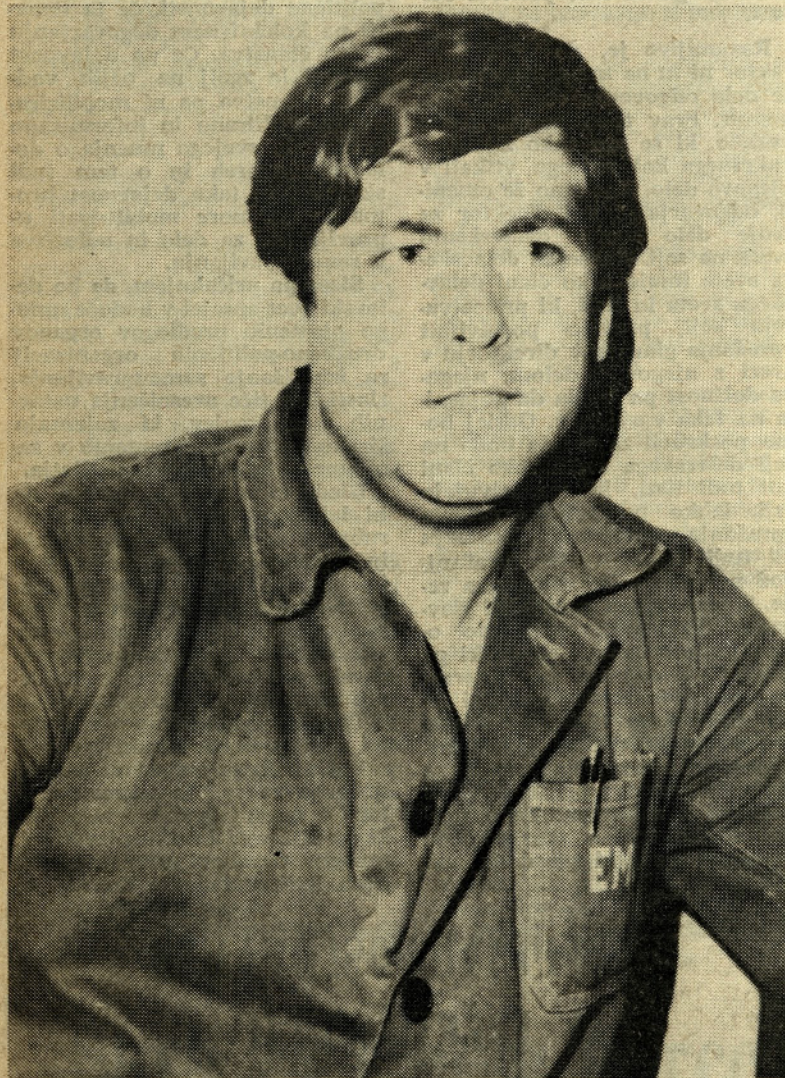
Pri nas izdelujemo večino izdelkov za široko potrošnjo, zato nam mora biti ta velika akcija za dobro kvaliteto izdelkov največja skrb, da uspe in se naši izdelki uveljavijo kot kvalitetni in iskani na domačem in svetovnem tržišču.

Podobne akcije so bile že v Angliji, Češkoslovaški in na Japonskem. Če hočejo naša podjet-

ja prodreti na svetovno tržišče s svojimi izdelki, morajo pritegniti potrošnike z odlično kvaliteto vsakega našega izdelka. To je pogoj za uveljavitev na domačem in tujem tržišču. Vsak potrošnik, ki kupuje izdelke bodisi doma ali na tujem, rad vplaga svoj težko prislužen denar za dobre in lepe izdelke. Kar pomislimo kakšno je naše razočaranje kadar kupimo nekaj novega, v dobri veri, da je izdelek kvaliteten, potem pa se izkaže, da je kvaliteta slaba in nam izdelek ne bo mogel služiti za to, čemur je namenjen. Takega izdelka prav gotovo ne bomo več kupili.

V državah kjer je visoko razvita industrija, so zelo pozorni na dobro kvaliteto izdelkov in še bolj pozorni nanjo moramo biti tudi mi, če hočemo zadovoljiti domačega in tujega potrošnika, kajti potrošniki znajo najbolje oceniti dobro kvaliteto izdelka.

ej

Ervin Belak: »Le načrtno delo vodi k uspehu...«

nje je v preteklosti doseglo ogromne uspehe in premagalo vse ovire in prepričan sem, da jih bo tudi v bodoče.

Izhajajoč iz revolucionarne teorije marksizma in leninizma ter iz naše bogate prakse v preteklosti je nedopustno in zmotno ločevati fizične in umske delavce — samoupravljalce v dve različni skupini, kot to poskušajo včasih prikazovati nekateri posamezniki, s čimer škodujejo enotnosti kolektiva in hromijo dobre notranje odnose. Besedičenje »vi tam na upravi« in »mi v proizvodnji« mora izginiti iz vseh oblik medsebojnih razgovorov.

Za izobrazbo našega strokovnega kadra smo potrošili in še trošimo veliko denarja. Ta strokovni kader je naš vloženi kapi-

bo uspešno, ker bo v njem in našem napredku izražena volja nas vseh.

Zanima vas, kakšno načrtno obliko dela bo imel v bodoče delavski svet? To je že več ali manj znano. Oblika dela delavskega sveta so po našem poslovníku seje, ki pa morajo biti dobro pripravljene. Tako obliko dela imajo tudi vsi ostali kolegijski organi upravljanja, ki jih je postavil delavski svet. Skratka, način in organizacija dela delavskega sveta in vseh ostalih organov upravljanja je določena s statutom in poslovníkom za delo delavskega sveta in drugih organov upravljanja in od tega načina ne moremo odstopati. Mi imamo torej vse to lepo urejeno, žal se včasih (Nadaljevanje na 2. strani)

OB DNEVU SAMOUPRAVLJANJA

Po drugem kongresu samoupravljalcev praznujemo 27. junij kot dan samoupravljanja. Dan samoupravljalcev naj bo za vse vzpodbuda za premagovanje vseh nastopajočih težav, ki se in se bodo še pojavljale na naši samoupravni poti. Praznujmo ga v znamenju naše jecklene volje in vztrajnosti, ki nam je pomagala odstraniti vse ovire v dosedanem razvoju samoupravljanja, ki je postalo glavno in jasno začrtano vodilo v našo prihodnost.

Ob dnevu samoupravljanja čestitajo vsem članom kolektiva in vsem upravljalcem širom naše domovine:

Delavski svet
Sveti delovnih enot
Organizacija ZK

Sindikalna organizacija
Organizacija ZMS
Vodstvo podjetja

NAČRTNO DELO DS IN SDE

(Nadaljevanje s 1. strani)

sih tega ne držimo. Kot predsednik delavskega sveta sem pred njim odgovoren za pravilno pripravo sej in ne bom v nobenem primeru dopuščal, da se kršijo pravila, ki smo jih sprejeli, pa če je to komu ali skupini všeč ali ne.

več ne oglasijo in celo izostanejo od sej delavskega sveta.

Sprašujete za konkreten program dela delavskega sveta? V sedanjih okoliščinah in gospodarskem stanju podjetja je težko točno planirati delo organov upravljanja, ker se pojavljajo dan za dnem težka gospodarska vpra-

rektor je tudi odgovoren delavskemu svetu za zakonito poslovanje podjetja. To odgovornost ima tudi navzven. On vodi delo strokovnih služb in ga koordinira ter nadzira delo vseh organov vodenja in izvajanja v podjetju na podlagi svoje nadzorstvene pravice.

Iz osnovnih nalog glavnega direktorja, ki jih vsebuje statut podjetja in nekateri zakoni, je razvidno, da glavni direktor lahko mnogo stori za razvoj samoupravljanja, če organizira svoje odgovorno delo v skladu s temi nalogami. To so njegove pravice in nihče ga ne sme pri tem ovirati.

Razumljivo je, da glavni direktor ni in ne more biti za svoje delo odgovoren vsem in vsakomur. Prav tako se ne more vsakdo, ki se mu tako zljubi iz kakršnega koli razloga, vtikati v njegovo delo. Kot smo že omenili, odgovarja glavni direktor za svoje delo samo delavskemu svetu na seji. Na sejah delavskega sveta imajo tako člani delavskega sveta in tisti, ki prisostvujejo seji, pravico postavljati vprašanja glavnemu direktorju v zvezi z njegovim delom, njegova dolžnost pa je, da da pojasnila na taka vprašanja. Odslej bomo poskrbeli za to, da bodo na seji delavskega sveta tako člani kot tudi tisti, ki prisostvujejo seji, lahko postavljali različna vprašanja glavnemu direktorju ali tudi druge vrste vprašanj, pod posebno točko dnevnega reda. S tem želimo omogočiti glavnemu direktorju nemoteno opravljanje njegovega dela, ki ga mora z vso odgovornostjo opravljati kot individualni izvršilni organ delavskega sveta. Na drugačen način ni dolžan glavni direktor nikomur odgovarjati za svoje delo razen v primerih, ki so določeni z zakonom. Tako upamo, da bo tudi v tem pogledu ustvarjen red, ki ga doslej ni bilo.

Glede vprašanja, ki ste mi ga postavili o vlogi in delu družbenopolitičnih organizacij, menim, da je zelo važno in obširno, vendar bom odgovoril bolj kratko. Status vseh naših družbenopolitičnih organizacij v podjetju je urejen s statutom podjetja. One imajo obširne pravice pa tudi dolžnosti, ki izhajajo iz določil statuta in iz njihovih statotov, po katerih se morajo ravnati v svoji dejavnosti. Skoraj vsi člani našega kolektiva — upravljalci, so člani družbenopolitičnih organizacij, zato je napredek samoupravljanja mnogo odvisen od njihove stvarne in uspešne politične dejavnosti, če ta temelji na kolektivnem dogovarjanju vsega članstva. Če pa dejavnost temelji le zgolj na ožjih vodstvih, članstvo pa ni mobilizirano, konsultirano in informirano in ni dalo svojega mnenja o določenih stvareh in o tem tudi sklepalo, je taka dejavnost hroma in ne more mobilizirati upravljalcev za delo in odločitve v samoupravljanju.

Sicer pa pričakujem, da bo delavski svet sprejel v bodoče mnogo pisemenih predlogov organov družbenopolitičnih organizacij za izboljšanje samoupravljanja, zlasti kar tiče uresničenja ustavnih amandmajev, ki zajemajo široko področje sprememb v samoupravnih predpisih podjetja.

Glede informiranja menim, da bi lahko v »Emajlircu« odprli rubriko z naslovom »Vprašanja in odgovori« ali nekaj podobnega in bi tako lahko vsi člani kolektiva postavljali razna vprašanja bodisi iz področja dejavnosti organov upravljanja, gospodarskega stanja podjetja, delovnih razmerij in podobno.

Tako je končal razgovor z nami tovariš Ervin Belak, predsednik delavskega sveta, mi pa naj dodamo še to, da iskreno želimo organom samoupravljanja, ki so bili pred kratkim izvoljeni, mnogo uspehov v prihodnjih dveh letih mandatne dobe. ej

Edi Gruber, najstarejši član delavskega sveta: »Urediti moramo nagrajevanje po delu, izboljšati organizacijo dela in kvaliteto izdelkov, uvesti nove proizvode, če hočemo boljši gospodarski uspeh«

Vsak član delavskega sveta mora imeti pred sejo jasno sliko o čem se bo razpravljalo in sklepalo na seji, da se tako lahko posvetuje s svojimi sodelavci, ki so ga izvolili v delavski svet in se lahko pripravi za razpravo in oblikovanje svojih predlogov. Strokovne službe pa morajo predlagati tudi jasne in razumljive predloge sklepov. Včasih obsega neka razlaga po več strani, tako da iz nje ni mogoče izluščiti nič konkretnega. Takih pisarij delavski svet ne potrebuje in si z njimi ne more prav nič pomagati. Razlaga vsakega predloga mora imeti jasen kratek uvod, jedro, iz katerega se takoj vidi, za kaj gre in zaključek ter predlog sklepa, ki naj ga sprejme delavski svet. Na seji delavskega sveta pa morajo biti odgovori na posamezna vprašanja kratki, jedrnat in prepričljivi, brez dolgoznega besedičenja ali pobijanja kake pripombe, ki jo dajejo člani delavskega sveta in se pozneje zaradi take »učene« razlage

šanja, ki ne izhajajo iz našega hotenja, temveč iz splošne gospodarske situacije v državi. Delavski svet pa se bo moral spopasti in to zelo odgovorno in resno s sanacijo podjetja, ki jo, kot vam je znano, pripravlja poseben sanacijski odbor. Ta sanacija pa vsebuje mnoga gospodarska vprašanja, o katerih bomo razpravljali in sklepali, ko nam jih bo predložil ta odbor.

Na vprašanje, kaj menim o dolžnostih individualnih izvršilnih organov upravljanja, pri čemer prav gotovo mislite glavnega direktorja, naj povem, da je glavni direktor izvršilni organ delavskega sveta ter odgovarja za svoje delo delavskemu svetu. Glavni direktor ima v našem statutu jasno opredeljene pravice in dolžnosti, med katerimi je na prvem mestu organiziranje in neposredno vodenje dela in poslovanje podjetja. Teh pravic in dolžnosti mu ne more nihče odvzeti, razen kolektiva, če spremeni statut podjetja. Glavni di-

REZULTATI POSLOVANJA

V I. ČETRTLETJU

Kmalu nam bodo znani rezultati poslovanja v prvem polletju letošnjega leta, vendar ne bo odveč, če pogledamo, kakšne uspehe smo dosegli v prvem četrtletju. Že na prvi pogled lahko ugotovimo, da žal nismo dosegli planirano proizvodnjo niti količinsko, niti vrednostno.

Količinska proizvodnja je bila dosežena 78,4%, vrednostna pa 76,3%. Realizacija je bila v primerjavi s planom dosežena za 93,2%, če pa to primerjamo z istim obdobjem v lanskem letu je ta dosežena s 115,1%, kar dokazuje, da so bili doseženi v prodaji boljši rezultati kot pa v proizvodnji.

Izvoz v dolarjih je dosežen za 112,5% v primerjavi z lanskega letnim obdobjem, nasproti planu letošnjega leta pa za 92,5%. Uspeh izvoza bi bil lahko boljši, če bi proizvodnja uspela slediti naročilom.

Število zaposlenih se je zmanjšalo za 4,6%, izplačani bruto osebni dohodek pa povečal v primerjavi z lanskega letnim obdobjem za 12,2%.

Proizvodnja v primerjavi z lanskega letnim obdobjem je bila tako manjša za 6,1%, vrednostno pa večja za 8,6%, kar pa je rezultat zvišanja cen večini izdelkov sredi lanskega leta.

Vzroki zaradi katerih nismo dosegli plana so že več ali manj znani. V prvi vrsti je treba navesti veliko pomanjkanje pločevine za predelavo, ki se še sedaj močno občuti. Da nam povzroča v proizvodnji mnogo težav zastareli park, to nam je že znano.

Na doseg plana pa je močno vplivalo to, da smo morali v obratu TOBI zmanjšati proizvodnjo oljnih peči zaradi prevelikih zalog in nesigurne prodaje na tr-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Rezultati poslovanja v I. četrtletju

(Nadaljevanje z 2. strani)

žiču. Tako dela ta obrat z močno zmanjšano zmogljivostjo. Težave so tudi s proizvodnjo kopalnih kadi v Kruševcu zaradi njene nerentabilnosti in zaradi pomanjkanja surovcev za kopalne kadi. Obrat stoji že dalj časa. Mnogo smo pričakovali od nove radiatorske proge. Planirano je bilo, da bomo proizvedli 1.000 ton v treh mesecih, napravili pa smo le 209 ton.

Stanje pri pokritju obratnih sredstev se je v prvem trimesečju 1972. leta še poslabšalo in se nam je primanjkljaj povečal za 18.656 milj. din od stanja 31. 12. 1971. Na takšno stanje je vplival predvsem porast terjatev od kupcev. Za tako velik porast terjatev pa je vzrok v stagnaciji poravnavanja medsebojnih obveznosti v gospodarstvu, ki jo je povzročila obvezna multilateralna kompenzacija, saj je preteklo od 26. 2. do 10. 4. 1972, ko je bila sprovedena en mesec in pol brez vseh večjih plačil in medsebojnih kompenzacij.

Po izvršitvi multilateralne kompenzacije tj. v aprilu, se bodo terjatve znižale za najmanj 35 milj. dinarjev. Zaradi takšnega stanja je tudi blokada žiro računa narasla na 62 milij. din in nam s tem še povečala težave pri poslovanju. Zato je nujno potrebno, da znižamo naše zaloge nedovršene proizvodnje, gotovih izdelkov in terjatev, da bi dosegli boljše obračanje in s tem vsaj delno omilili primanjkljaj obratnih sredstev.

Povpraševanje po naših izdelkih je bilo v I. trimesečju nad pričakovanjem dobro, razen pri nekaterih izdelkih kot npr. peči na olje in deloma pomivalnih omaric. Doseženi rezultati so dobri, vendar bi lahko bili še boljši v kolikor bi proizvodnja sledila planskim obveznostim, oziroma tržnim potrebam, tako smo imeli izpade pri proizvodnji kaminov, kopalnih kadi, EMO-TERM radiatorjev, frit, odpreškov in koles ter kotlov, kjer je v glavnem manjkala pripadajoča kotlovska oprema.

Glede na današnje situacijo se predvideva, da II. kvartal ne bo

tako uspešen, ker se na tržišču že pojavlja stagnacija skoraj pri vseh vrstah naših izdelkov, razen pri radiatorjih in kopalnih kadeh, ki jih pa pravzaprav že nekaj časa ne proizvajamo. Situacija za v bodoče je torej precej bolj vprašljiva in nesigurna, kot pa v I. kvartalu za katerega lahko rečemo, da je bil zelo uspešen, saj so se tudi precej znižale zaloge, tako, da smo prišli že v veliko desortiranost, zlasti pri asortimanu emajlirane in pocinkane posode. Pomanjkanje materiala, tako pločevine, cinka kot litine in regulatorjev je imelo za posledico manjšo proizvodnjo tudi emajlirane in pocinkane posode, na drugi strani pa kaminov, čeprav so istočasno ti izdelki bili prodani.

V glavnem so zaključene vse važnejše letne pogodbe, razen na področju Srbije in Makedonije. Doseženi pa so slabi rezultati pri zaključevanju oljnih peči, katerih se tržišče zelo brani zaradi že omenjenih in znanih razlogov.

Za potrebe izvoza je bilo naročil dovolj, da se lahko plan izpolnil, vendar pa niso bila leta izdelana in zaradi tega ni prišlo do realizacije. Vzrok neizpolnitve je zlasti pomanjkanje reprodukcijskega materiala.

V prvem trimesečju smo ustvarili bruto dohodka 102.709.799 dinarjev, dobička 3.160.564 dinarjev ter ostanka za sklade 3.098.063 dinarjev. Rezultati poslovanja so še sorazmerno dobri, vendar ne moremo tu mimo dejstva, da končnih ciljev gospodarskega plana ne dosegamo v planirani višini.

Rezultati proizvodnje (nedoseganje), prodaje in stroškov se kažejo v končnem efektu dobička podjetja. Realizacijo smo dosegli v prvih treh mesecih 93% nasproti gospodarskemu planu, dobiček pa 66% ter ostanek za sklade 65%.

Planirani dobiček ter sklade pa lahko dosežemo le ob 100% doseženih realizaciji. Po planu bi morali dosežati 4,5% dobička na bruto dohodek, dosegli pa smo ga le 3,07% zaradi tega je dobiček dosežen tudi 66%.

TOVARNA IN TRŽIŠČE

Že na začetku se opravičujemo in opozarjamo, da ta članek nima namena kogarkoli v podjetju napačati ali žaliti, ampak samo opozoriti na naše obnašanje do tržišča, kar s preprostimi besedami pomeni, kako se EMO kot podjetje obnaša do svojih kupcev in končno do naših potrošnikov.

Vsakomur je znano, da proizvajamo izdelke zato, da jih prodajamo odnosno, da najdemo kupce in s tem zadovoljijo njihove vsakodnevne potrebe. Tudi naše podjetje proizvaja in prodaja izdelke, ki so za naše kupce potrebni in zanimivi, imamo pa težave v tem, da jih velikokrat proizvajamo takrat ko jih kupci niso pripravljeno kupiti in plačati. Prav tako jih včasih proizvajamo premalo včasih pa preveč. Na ta način ustvarjamo sebi razno razne težave, ki se kažejo v zalogah materiala, zalogah gotovih izdelkov, velikih dolgovih kupcev, v naših velikih dolgovih do dobaviteljev itd. in na koncu seveda pri delitvi dohodka ko ugotovljamo koliko denarja bomo lahko namenili za OD in koliko za sklade podjetja, to je za bodoči razvoj.

Pri proizvodnji in prodaji kakor vidimo, nastopa ogromno težav, od pomanjkanja materiala, zastarelih strojev, loma orodja, pomanjkanja delavcev, pomanjkanja finančnih sredstev itd. kar vse vpliva na to, da največkrat proizvajamo in prodajamo tiste izdelke, ki jih tržišče trenutno ne potrebuje ali pa jih potrebuje preveč ali premalo, mi pa težko ugodimo zaradi prejšnjih faktorjev in tudi zunanjih (zamrznjene cene, krediti itd.) kar se lahko smatra in nam lahko tudi očitajo kupci, da imamo slab odnos do tržišča, to je do naših potrošnikov.

Kljub naštetim notranjim in zunanjim težavam pa se da marsikaj storiti, da bi bil položaj boljši, če se zato zavzame res vsak član kolektiva. Priznati moramo, da vsi več ali manj zelo malo upoštevamo faktorje tržišča, to je potrebe in okus naših kupcev (potrošnikov), ampak so za nas važni problemi predvsem pomanjkanje kapacitet, malo ljudi, kako pa bomo izdelke prodali in prišli do denarja, pa si mislimo, naj rešujejo drugi. Zaradi tega opozarjamo, da moramo vsi pri svojem delu v podjetju upoštevati tržišče, njegove zahteve in potrebe in proizvajati takrat tiste izdelke, ki jih tržišče potrebuje. Z dobrim medsebojnim sodelovanjem vseh, bomo lahko uskladili proizvodni in prodajni plan, pri sami proizvodnji moramo pa potem tako dogovorjeni plan disciplinirano izvršiti. Če bomo tako postopali smo prepričani, da bodo rezultati boljši in samo s takšnim delom lahko upamo tudi na večje OD.

Danes vsi dobro vemo kaj delamo narobe, kaj bi morali storiti, da bi se stanje izboljšalo, manjka pa nam mogoče prave volje in pripravljenosti, da vsakdo stori kar mu je treba odnosno dolžnost, zato moramo ta problem premagati in imeti vedno pred očmi tržišče, da bomo proizvajali tiste izdelke, ki gredo hitro v prodajo in se zanje dobi

hitro denar, da lahko zopet pričnemo z novo proizvodnjo, to je z nakupi materiala, izplačilom OD, pričetkom investicij in drugo, da si izboljšamo svoj položaj ter jutrišnji dan.

Da bi zadržali na tržišču svoj ugled in renome mora upoštevati zakonitosti tržišča vsak član kolektiva, ki mora skrbeti za to, da bodo zadovoljni naši kupci, ki pa so danes z nami že tu in tam precej razočarani, ker slabo izpolnjujemo njihove potrebe. Zato naj bo stalna naloga sedaj v prihodnje proizvajati in prodajati tiste izdelke, ki jih tržišče sprejema, priznava in plača. S tem bomo napravili največjo korist sami sebi in našim potrošnikom.

Jože Turnšek

GOSPODARSKE VESTI

NOVA EMAJLIRNICA

»M. BLAGOJEVIĆ« IZ SMEDEREVA

»M. Blagojević« je v prvi tretjini 1972 izredno dobro posloval. Izdelali so 66.000 štedilnikov (lani v 5 mesecih) in dosegli 560.000 dinarjev realizacije. Do konca leta računajo na proizvodnjo 220.000 štedilnikov. Sedaj gradijo novo emajlirnico in upajo, da jo bodo odprli za poskusno proizvodnjo še letos. Oprema za emajlirnico velja 10. milij. dinarjev.

»RADIATOR« IZ ZRENJANINA BOLJŠA KVALITETO

Tovarna kotlov in radiatorjev v Zrenjaninu je dosegla v prvih 2 mesecih 5% večjo proizvodnjo kot v istem lanskem obdobju, idealni del plana pa je povečan za 18,8%. Manj izmečka je omogočila nova tehnologija. V skupni vrednosti proizvodnje so lani znašali radiatorji 74% in kotli 26%.

JEKLENKE IZ »S. PARTIZANA« NA KITAJSKO

»Slavonski Partizan« iz Slav. Broda je s posredstvom madžarskega partnerja sklenil pogodbo za prodajo 17.000 jeklenk za tehnične pline v LR Kitajsko. Doslej je prodala tovarna na Kitajsko že 42.000 takih jeklenk.

»ELIND« IŠČE KOOPERANTA ZA TA-PEČI

»ELIND« Valjevo bo letos izdelal 35.000 TA-peči. V novih prostorih s 1000 delavci ustvarja letno za 100 milij. bruto proizvodnje, proizvodna kapaciteta pa znaša 100.000 peči. Sedaj se predstavniki tovarne dogovarjajo z »Gorenjem-Sever« o kooperaciji pri izdelavi in servisu za 200.000 ventilatorjev.

REKONSTRUKCIJA EMAJLIRNICE V STRUGI

Emajlirnica »B. Kidrič« v Strugi je v začetku leta pričela rekonstruirati in modernizirati svoje obrate. Odpravila bo ozko grlo v lužilnici, povečala kapacitete kleparske delavnice, uvedla poseben način žganja dekorja in rekonstruirala roadni oddelek.

Skrb za kmete borce

Komisija pri občinski skupščini Celje je v letu 1971 posvetila večjo skrb kmetom borcem. Bolnim, ostarelim in socialno šibkim je pomagala s stalno mesečno denarno pomočjo, predvsem je nudila enkratno pomoč v jesenskem času kot pomoč pri opremi otrok za šolo ali za nabavo najnujnejšega za zimo. Nekateri so bili deležni tudi klimatskega zdravljenja.

Kmetje borci z dvojnimi štetjem imajo v celjski občini olajšave pri plačevanju občinskega prispevka od kmetijstva.

To ugodnost je v občini Celje koristilo:

— v letu 1968 204 kmetov borcev

— v letu 1969 222 kmetov borcev

— v letu 1970 248 kmetov borcev

— v letu 1971 254 kmetov borcev

Glede dodelitve materialne družbene pomoči je v zadnjem času vedno več vlog kmetov borcev iz Dobrne, Vojnika in Frankolovega. Mnoge vloge spravljajo komisijo pred dilemo, kaj napraviti. Med prosilci so namreč tudi kmetje borci, ki posedujejo večje posestvo, ki pa so zaradi ostarelosti in onemoglosti nesposobni opravljati kmečka dela. Njihovi otroci pa so se zaposlili v raznih podjetjih, se preselili v mesto ali pa celo odhajajo v tujino. Tako ostajajo posestva neobdelana, lastniki pa nimajo sredstev, da bi jih obdelovali z najeto delovno silo.

Nočno delo žena in mladincev narašča

Značilno za povojno obdobje v naši državi je stalno naraščanje števila zaposlenih žena. To velja še posebno za Slovenijo, v kateri je bilo po statističnih podatkih za leto 1970 od skupnega števila stalno zaposlenih 41,4% žensk in to največ v industriji. Tako visoka zaposlitev žensk pa zahteva tudi ustrezno ureditev njihovih življenjskih in delovnih pogojev, ki pa jih v praksi čisto nismo uspeli zadovoljivo rešiti.

Eden izmed zelo važnih momentov, ki vpliva na delavčovo zdravo počutje in s tem tudi na njegovo storilnost, je nedvomno racionalna razporeditev delovnega časa. **Posledice neupoštevanja tega se kažejo na eni strani zlasti v neekonomskem izkoristku delovnih sil človekovega organizma, na drugi strani pa v zapravljani največje dobrine — delavčevega zdravja, čigar posledice pa**

so prevelike, da bi se sploh dale izmeriti z ekonomskimi merili. To velja zlasti v tistih primerih, ko utemeljujemo s številnimi opravičljivimi in neopravičljivimi razlogi uvedbo takega delovnega urnika, s katerim posegamo v sam naravni ciklus življenja. Pri tem pa se srečujemo s perečim problemom današnjega časa, z nočnim delom žensk in mladine.

V Sloveniji dela še vedno okrog 13.000 žena in več kot 600 mladih delavcev v treh izmenah, torej tudi ponoči. In kar je še hujše, njihovo število še narašča!

Znano je, da je nočno delo zelo naporno in povzroča predvsem živčna obolenja. Zato ni priporočljivo niti za moške, še manj pa za ženske in mladine.

Na škodljive posledice nočnega dela so začeli opozarjati v večjih

industrijskih deželah že proti koncu 18. stoletja. Mednarodno združenje za zakonsko varstvo delavcev je pripravilo konvencijo ali dogovor o prepovedi nočnega dela žena in otrok (znano pod imenom Bernska konvencija), ki je bila sprejeta leta 1906, ratificirale pa so jo vse večje industrijske države. Ta konvencija je pred prvo svetovno vojno odigrala važno vlogo pri varstvu delavcev v industriji evropskih dežel. Pokazala je, da je mogoče določena vprašanja varstva delavcev, med njimi zlasti mladine, uspešno urejati tudi v mednarodnem okviru.

Naša država je pristopila k pravni ureditvi vprašanja nočnega dela žena in mladine s tem, da je 30. 12. 1955 podpisala konvencijo št. 89 o nočnem delu žensk v industriji ter konvencijo št. 90 o nočnem delu otrok. Konvencija št. 89, ki velja le za industrijska in gradbena podjetja, ne pa za prometna podjetja in družbene službe, določa, da se smatra za nočno delo razdobje najmanj 11 neprekinjenih ur — vključujoč interval 7 neprekinjenih ur med 22. uro zvečer in 7. uro zjutraj, ki ga določi pristojna oblast za razna industrijska področja ali industrijske veje različno.

Razumljivo pa je, da bi bilo treba — če bi hoteli v industriji

zagotoviti absolutno zaščito žena in mladine pred nočnim delom — v prvi vrsti dopolniti našo delovno zakonodajo in to tako, da ne bi dopuščala preširokega tolmachenja izjem glede uvedbe nočnega dela. Glede na zvezne ustavne amandmaje, ki dopuščajo tudi na področju delovne zakonodaje prehajanje pristojnosti od federacije na republiko, je morda prav sedaj prav primerno z našimi republiški zakoni (vključujoč pri tem norme mednarodnih konvencij) bolj podrobno urediti prepoved nočnega dela žensk in mladine. Predvsem bi bilo to treba storiti za mladoletne delavce pod 18. letom, za katere predstavlja vključevanje v proizvodnjo pomemben korak v življenju, za družbo pa veliko odgovornost. Od tega, kako postopamo z mladoletnimi delavci je v znatni meri odvisen njihov nadaljnji telesni in duševni razvoj pa tudi vprašanje bodoče delovne sile v našem gospodarstvu.

Že pred 70 leti ni bilo v svetu med zdravniki in specialisti nobenega dvoma o škodljivih posledicah, ki jih ima na človeka nočno delo, pa vendar se v praksi njihova mnenja še danes zanamarja. Razlog je verjetno v tem, ker so pri nas vse preveč potisnjeni v stran vsi tisti ukrepi, ki bi jih bilo treba nuditi človeku, da bi lahko dosegel visoko produktivnost.

Načela in družbeni cilji reševanja stanovanjskih vprašanj

Skupščina socialistične republike Slovenije je februarja t.l. sprejela »Resolucijo o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva« v kateri so zapisana osnovna hotenja družbe, in sicer:

»Splošna in neodložljiva družbena potreba narekuje, da ustvarimo takšne pogoje, ki bodo omogočili, da delovni ljudje in občani rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje samostojno v temeljnih organizacijah združenega dela in v vseh oblikah njihovega združevanja ter v družbenopolitičnih in samoupravnih skupnostih in to na temelju samoupravnega sporazumevanja, družbenega dogovarjanja ter na temelju vzajemnosti in solidarnosti ter lastnega prispevka in tako uveljavijo odločujočo vlogo, ki jo imajo pri razpolaganju s pogoji in rezultati svojega dela. Bodoči razvoj stanovanjskega gospodarstva moremo v ta namen zasnovati in usmerjati za daljše razdobje in ga prilagajati družbeno ekonomskemu razvoju. V naporih za uresničitev dolgoročnega razvoja stanovanjskega gospodarstva mora biti uveljavljeno

načelo, da se odpravi na stanovanjskem področju tista socialna diferenciacija, ki je sedaj posledica prepočasnega uveljavljanja ekonomskih odnosov, kot tudi pomanjkanje čvrstih socialnih kriterijev v stanovanjskem gospodarstvu.«

Poleg proklamiranih načel, pa resolucija vsebuje tudi družbene cilje, ki jih moramo upoštevati pri oblikovanju bodoče politike stanovanjskega gospodarstva. Te družbene cilje bomo dosegli, če bomo izhajali iz samoupravnega položaja delovnega človeka in občana ter njihovega materialnega interesa za hitrejšo reševanje stanovanjskih vprašanj, objektivno pa družbeni cilji na široko odpirajo možnosti najširšim iniciativam delovnih ljudi, da hitreje kot do sedaj rešujejo stanovanjska vprašanja, ker je stanovanje eden izmed važnih elementov resnične in popolne enakopravnosti delovnega človeka v družbi. Le na ta način bomo odpravili tiste socialne razlike, ki ustvarjajo neupravičene neenakopravnosti med delovnimi ljudmi in občani.

Investicije v izvajanju

Vsako podjetje mora v današnjih pogojih tržnih zahtev in gospodarjenja stremeti za tem, da višek prigospodarjenih sredstev skuša obogatiti z naložbami v rentabilne obrate ali proizvode.

Če so lastno pridobljena sredstva premajhna skuša podjetje izboljšati svoj položaj s tem, da prosi za kredit in to največkrat banko ter na takšen način preko novih investicijskih vlaganj izboljšuje stanje podjetja. Tako je tudi naša gospodarska organizacija v okviru razvojnega plana podjetja dobila kredit za novo radiatorsko progno, katera je trenutno v fazi izgradnje in poskusnega zagona. Gotovo pa je tudi to, da vsak kreditor zahteva da proizvodnja, ki je bila namensko kreditirana steče v določenem roku, sicer zahteva takojšnje vračilo kreditov. Ravno tu bomo morali skrbeti, da pri radiatorski progno ne bo republiški rezervni sklad realiziral takšne zahteve. Urediti bo torej potrebno, da bo v določenem roku proizvodnja stekla v predvidenem obsegu.

Druga večja investicija, ki je v teku je EMOCONTAINER, kjer se inštalacijska dela vršijo po predvidenem planu in predvidevamo, da bo serijska proizvodnja kontejnerjev stekla v sredini 1973. leta. Nekaj kontejnerjev mesečno že danes zapusti obrat Emoterm radiatorjev, kjer se vrši zasilna montaža tega novega proizvoda. Ravno kontejnerji so izredno perspektiven proizvod in od dobre proizvodnje tega proizvoda si lahko obetamo boljše dni za človeka, ki dela v EMO.

Ne bi imelo smisla govoriti o novo postavljenih strojih v obratu radiatorjev, surovinskem oddelku, v obratu odpreskov in podobno, ki so začeli obratovati v preteklih letih, ampak je potrebno spregovoriti o novih strojih, ki so na poti v naše podjetje in bodo olajšali delo posameznih socialcev.

V investicijskem planu za leto 1972 je predvidena poraba sredstev za naslednjo strojno opremo:

- 2 mlina za emajle
- trafo postaja Bistrica
- škarje
- 2 oblikovalna stroja Leifeld
- 2 stiskalnici Müller
- stroj Schlater za novo radiatorsko progno
- stroj za elektrostatično nanašanje emajla
- Polimetron za čiščenje odpadnih voda nove lakirnice.

Z vsemi navedenimi stroji bi morala občutno porasti proizvodnja v vseh obratih, kjer bodo novi stroji instalirani in obenem spremeniti današnje težaško delo v industrijsko normalno delovno okolje.

V nove zgradbe, v nove stroje v našem družbenem življenju vsakdo od zaposlenih žrtvuje deloviška dela, katerega ustvarja pri vsakodnevnih naporih in s tem gradi sebi in pokoljenjem boljše prihodnost.

Milan Uranjek

Uveljavljanje ustavnih dopolnil

Na seji republiškega sveta sindikatov Slovenije so razpravljali o uveljavljanju ustavnih dopolnil kot izkaznici odnosa do samoupravljanja ter poudarili, da sindikati ne pristajajo na to, da bi se dogovori sprejeli mimo delavcev. Objavljamo uvodne misli iz te razprave kot izvleček iz zelo obširnega gradiva.

Z uveljavljanjem ustavnih dopolnil se v delovnih organizacijah odpirajo najrazličnejša vprašanja. Dejstvo je namreč, da se ob tem spreminjata struktura in vloga organov upravljanja. Gremo v nove odnose, v še bolj demokratske odnose, ki jim bo v bodoče dajal ton prav neposredni proizvajalec sam. To je

našega splošnega družbenega prizadevanja in to je bilo tudi jedro razprave na seji republiškega sveta ZSS. Pregledali so dosedanje aktivnosti sindikatov ob tej nalogi. Osnova za razpravo je bilo poročilo predsednika komisije za samoupravljanje Mitja Svaba in ki je bilo sprejeto tudi kot izhodišče za politično delovanje sindikatov (poročilo je priloženo informacijam).

Pri republiškem svetu ZSS in pri republiških odborih posameznih strokovnih sindikatov so že večkrat razpravljali o uveljavljanju ustavnih dopolnil, predvsem v posameznih komisijah. Sproti je pač bilo treba razčišče- (Nadaljevanje na 6. strani)

Problemi obrata za predelavo kovin

Naš obrat za predelavo kovin je eden izmed največjih obratov in če tu kaj zaškriplje, se občutno pozna v naši proizvodnji.

Obrat ima še vedno težave zaradi pomanjkanja reprodukcijskega materiala, fluktuacije kvalificiranih delavcev in nagrajevanja.

Zaradi pomanjkanja tanke pločevine, ni bilo mogoče doslej kljub rebalansu plana doseči planirano količino mesečne proizvodnje.

Pri takem stanju je treba delavce premeščati na delo na druga delovna mesta v obratu ali v druge obrate kar povzroča negodovanje in v večini primerih tudi manjši zaslužek.

Obrat ne more poslovati po čvrsto začrtani poti ker ni znano že vnaprej kakšen material za

predelavo bo v bodoče na razpolago.

V letu 1971 je odšlo iz obrata na delo v druge obrate ali pa izven podjetja 25 % zaposlenih. To so večinoma mladi in zdravi delavci, polni moči in energije, ki so se v obratu usposobili za opravljanje kvalificiranih ali polkvalificiranih del. Sedaj se močno občuti pomanjkanje teh delavcev v proizvodnji.

Tudi v letošnjem letu odhajajo delavci iz obrata bodisi zaradi nizkega zaslužka, ki se je v zadnjem času nekoliko izboljšal, pa tudi zaradi negotovosti v proizvodnji, ki nastaja zaradi pomanjkanja predelovalnega materiala.

V takem stanju je svet delovne

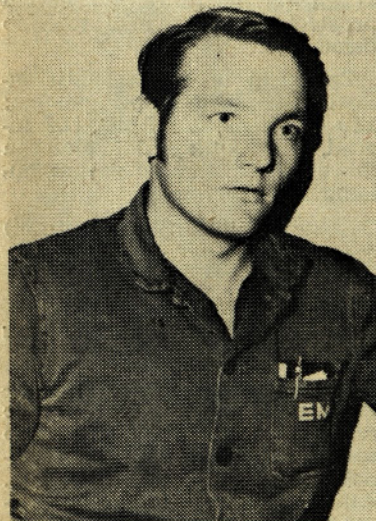
enote sprejel nekatere ukrepe, za ublažitev odhajanja delavcev iz obrata. Postavil je posebne kriterije za nagrajevanje po delu, vsebovane v sedmih plačilnih grupah.

V mesecu juniju pa se ne bo vršilo nagrajevanje po grupah, temveč po normah, ki jih morajo strokovne službe enkrat dokončno urediti.

Kljub vsem težavam pa delavci v tem obratu pridno delajo in si žele, da bi se razmere kmalu izboljšale. Velika večina čuti globoko pripadnost kolektivu in ti bodo nedvomno vztrajali na svojih delovnih mestih in pomagali premoštiti podjetju nastale težave.

Jože Kršlin: »Vodstveni delavci bi morali biti bolj pozorni do predlogov sodelavcev in jih bolje informirati...«

Fric Kotnik: »Mladina se želi uveljaviti pri delu in odločanju, zato ne zanemarjamo njenega truda...«

Franc Belak: »Gesta — demokracija pri odločanju, disciplina pri izvajanju — bi morala biti bolj v praksi...«

VEČ POZORNOSTI ZA DOBRE PREDLOGE

V naših delovnih enotah je mnogo ljudi, ki poleg tega, da opravljajo svoje vsakdanje delo tudi razmišljajo kako bi se dalo to ali ono pereče vprašanje rešiti v njihovi delovni enoti ali v podjetju. Skratka, med našimi delavci se pojavljajo razni predlogi, ki jih skušajo povedati bodisi na organih upravljanja ali svojemu vodstvu v delovnih enotah ali pa vodstvu podjetja. Na take predloge moramo biti pozorni in jih upoštevati.

Da bi nekaj več zvedeli o takih in podobnih vprašanjih v delovnih enotah, smo se pogovarjali z dosedanjim predsednikom sveta delovne enote emajlirnice Francom Belakom in obratovodjem Edvardom Umekom.

Emajlirec: Ali ste razmišljali kako bi enkrat dokončno le rešili vprašanje nočnega dela?

Belak F.: Nismo samo razmišljali, temveč tudi predlagali. Že pred nekaj meseci je o tem vprašanju razpravljal in sklepal poslovni odbor, vendar je ostalo vse na mrtvi točki.

Nočno delo je zlasti za žene v emajlirnici zelo naporno in vsak, tudi moški, ki dela ponoči, se ga rad izogne. Zaradi tega imajo vodilni delavci v nočnih izmenah velike težave. Ljudi ni na delo zato nastajajo problemi. Z nekaj dobre volje in spretnimi organizacijskimi prijemi bi se dalo to rešiti.

Umek E.: Med delavstvom emajlirnice se pojavlja vprašanje ali je proizvodnja emajlirane posode še perspektivna ali morda počasi odmira. To je za delavce zaskrbljujoče vprašanje, ki ga bo treba pojasniti. Nismo dali le predlogov za ukinitve nočnega dela, temveč tudi druge predloge za izboljšanje procesa proizvodnje v emajlirnici, ki je največji obrat našega podjetja. Proces proizvodnje na liniji surovinski obrat—emajlirnica—skladišče bi moral biti bolj sinhroniziran. Mi se za to zavzemamo, toda brez preudarne strokovne pomoči naših služb je to nemogoče izvesti.

Med člani delavskega sveta pa prevladuje mnenje, da če se kdo

oglasi na seji delavskega sveta in pojasni svoje stališče pride do tega, da se začnejo njegove trditve in predlogi pobijati z raznimi drugačnimi izgovori namesto, da bi se taka stvarna vprašanja registrirala, proučila in bi se šele potem lahko povedalo ali je predlog sprejemljiv ali ne. Zato člani delavskega sveta ne hodijo radi na seje.

Emajlirec: Omenila sta boljšo organizacijo dela na relaciji surovinski obrat—emajlirnica—skladišče. Ali si pri tem mislil tudi na male serije proizvodov?

Umek E.: Da. Take male serije se pojavljajo že leta in leta nazaj. Mislim, da o rentabilnosti take proizvodnje je odveč razpravljati ker je ni. V naši proizvodnji bi morali imeti večje serije določenega asortimana izdelkov in to za daljši čas. Mi se malih serij otepamo, vendar se jih ne moremo otresti, če nam je ukazano, da jih moramo delati.

Emajlirec: Ali ste razpravljali o delovnih pogojih v emajlirnici in dali kake predloge, ki naj bi te pogoje izboljšali?

Belak F.: Znano je, da je zračenje v emajlirnici zelo slabo in to že vsa leta po vojni. Predlagali smo, da bi se to stanje omililo, če že ne do kraja rešilo. Pa se ni, tako, da je zlasti v poletnih mesecih vročina v emajlirnici neznosna.

Umek E.: V celotnem obratu je zelo slaba razsvetljava, tako da delajo nekateri delavci ves delovni čas, zlasti pozimi, pri luči.

Emajlirec: Kako se odraža delo sveta delovne enote v takih okoliščinah?

Belak F.: V danih okoliščinah ne more svet delovne enote voditi politiko poslovanja enote in ukrepati za izvrševanje proizvodnih in ostalih nalog saj je bila že močna ovira zato pomanjkanje predelovalnega materiala. Zaradi pomanjkanja denarja tudi

ne more sprejeti takih ukrepov in sklepov glede pogojev dela, ki bi odpravili navedene probleme.

GOSPODARSKE VESTI

VELIK INTERES ZA RAZSTAVO KONTEJNERJI-72

Za septembrsko razstavo o kontejnerjih v Leningradu so se pripravila podjetja: »Vozila« iz Sempetra, »Unionimpeks« iz Sarajeva, »Fabrika vagona« iz Kraljeva in »Prva iskra« iz Bariča.

POTROJENE KAPACITETE BELE TEHNIKE DO LETA 1975

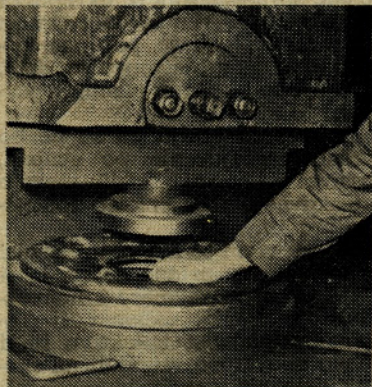
Investicijski programi največjih jugoslovanskih proizvajalcev gospodarskih aparatov: »Gorenja«, »Oboda« iz Cetinja in »G. Naumova« iz Bitole. Pregled naraščanja proizvodnje in izvoza hladilnikov, pralnih strojev, električnih štedilnikov in peči v Jugoslaviji ter v »Gorenju«. Kakšni so izgledi in spodbude za intenzivnejši izvoz.

SKOPSKA ŽELEZARNA BO IZDELOVALA TUDI RADIATORJE

Da bi se rešila iz težkega gmotnega položaja delno že gradi oz. bo pričela graditi Skopska železarna deset modernih tovarn za predelavo 500.000 ton jeklene pločevine letno. Do leta 1975 bo gotova tovarna jeklenih konstrukcij in opreme z zmogljivostjo 40.000 ton, kar je trikrat več kot zmore doslej največja tovrstna naša tovarna. Še letos bo končana v Skopju tovarna za 40.000 ton plastificirane pločevine in tovarna za pocinkanje 80.000 ton pločevine. H koncu gre tudi gradnja jeklenih nosilcev. Med ostalimi bo tudi tovarna panelnih radiatorjev in termotehničnih naprav v Bitoli, kovinskega pohištva v Titovem Velesu, vijakov v Kičevu itd. Do 1975 bo zgrajenih vseh 10 tovarn, kjer bo zaposlenih 5000 delavcev. Vrednost predelane pločevine bo desetkrat večja od sedanje cene proizvajalnega jekla.

VARNOST PRI DELU

V prvi polovici letošnjega leta je prišlo v našem podjetju do dveh težkih poškodb in sicer v obratu avtokoles in odpreskov ter v obratu kotlov.

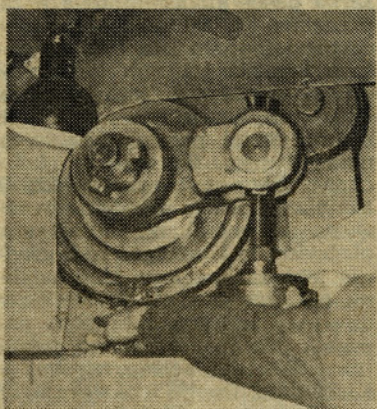
Mesto, kjer se je poškodoval tov. Štefan Jevšinek

V obratu kotlov se je poškodoval tov. Naraks Branko iz izdelovalnice kotlov v mesecu februarju. Omenjeni tovariš je delal na strojnih škarjah. Med delom je naslonil desno roko na pah škarij. Pri tem mu je stisnilo drugi, tretji in četrti prst desne roke, katere so mu kasneje v bolnišnici tudi amputirali.

Omenjeni tovariš je delal na strojnih škarjah brez opravljene preizkusa znanja za to delo. Na nevarnosti, katere pretjelo pri delu na strojnih škarjah pa ga je v začetku dela opozoril obratovodja.

Druga težka poškodba se je pripetila meseca aprila v obratu avtokoles in odpreskov, na stiskalnici inv. št. 611, bolj poznani pod imenom »češka stiskalnica«. Poškodoval se je tov. Jevšinek Štefan. Na dan poškodbe je ravnal oporne stene na omenjeni stiskalnici. Ko je opazil, da je orodje zamaknjeno, ga je z desno roko poravnal. Po njegovi izjavi, je medtem stiskalnica ponovila hod, ne da bi jo aktiviral. Zaradi ponovitve hoda mu je pah stiskalnice stisnil desno roko, kar je imelo za posledico amputacijo štirih prstov. Omenjeni tovariš ni imel opravljenega izpita iz varstva pri delu.

Zaradi večjega števila delavcev, ki delajo na nevarnih strojih in strojnih napravah brez ustreznega izpita, je izobraževalni cen-

Mesto, kjer se je poškodoval tov. Branko Naraks

ter v sodelovanju z oddelkom varstva pri delu v preteklem mesecu izvedel tečaj za vlagarje na strojnih škarjah in stiskalnicah. Tako smo dobili zopet nekaj kvalificiranih delavcev za delo na naših najbolj nevarnih strojih.

V interesu vseh vodilnih delavcev našega podjetja mora biti, da njihovi podrejeni čimprej opravijo preizkus znanja iz varstva pri delu, vendar pa se na žalost pri nas gleda na varnostno izobraževanje precej postrani, kot na neko nujno zlo. Ukrepanje po poškodbah pa je v večini primerov že prepozno, ker že imamo invalida dela, ki ne more več opravljati prejšnjega dela.

Zdolšek Marjan ml.

PRIPRAVNIŠTVO

Občinska skupščina v Celju je razpravljala o pripravništvu in kakšne odnose imajo delovne organizacije glede zaposlovanja pripravnikov, ki so jih obvezne sprejeti na delo v skladu z zakonom o obveznem sprejemanju pripravnikov, ki ga je sprejela skupščina SRS. Veliko število delovnih organizacij ni pravočasno poslalo načrta o sprejemanju pripravnikov, ki ga je zahtevala občinska skupščina.

Iz podatkov občinske skupščine izhaja, da so pripravljene delovne organizacije sprejeti 218 pripravnikov, kar pa je mnogo manj kot v letu 1970. Število študentov pa se je v občini v primerjavi z letom 1970 povečalo. Takrat jih je bilo 361, sedaj pa jih je 464.

Največ pripravnikov zaposljuje Zvezna železarna Štore (37) in EMO (31), ostala industrijska podjetja pa jih zaposlujejo največ do 8. V vseh industrijskih podjetjih v Celju so zaposleni 104 pripravniki, od teh pa samo v navedenih podjetjih 68. V Celju nima še pripravnikov kakih 28 podjetij.

ZDRAVSTVENO REŠEVANJE BORCEV NOV

Zdravstveno stanje udeležencev NOV je daleč pod splošnim povprečjem državljanov. Ker je danes preko socialnega zavarovanja zelo težko priti do topliško klimatskega zdravljenja, je prošnja za tako zdravljenje vedno več. Izjema so le nosilci partizanske spomenice 1941 in vojaški vojni invalidi, ki imajo zdravljenje zagotovljeno po zakonu.

Glede na finančne možnosti sklada za borce in invalide pri občinski skupščini je bilo v zadnjih štirih letih poslano na topliško klimatsko zdravljenje naslednje število borcev: v letu 1968 91, v letu 1969 107, v letu 1970 84 in v letu 1971 122 udeležencev NOV. V letu 1971 je bilo poslanih na zdravljenje tudi 22 borcev za severno mejo v letih 1918/1919.

Dejavnost zdravstvene službe v Celju

Ko čakamo v raznih ambulantah na zdravniški pregled, včasih tudi po več ur, si niti ne moremo predstavljati obširnosti naše zdravstvene službe in zaposlenosti njenega kadra, ki ga je premalo. Članom kolektiva posredujemo le nekaj podatkov iz poročila, ki ga je podala zdravstvena služba (Zdravstveni dom Celje) o dejavnosti v letu 1971.

Občina Celje ima po začasnih podatkih popisa prebivalstva 57.829 stalnih prebivalcev. Na 1 kvadratni kilometer prebiva 252 prebivalcev. Ako bi vzeli v poštev samo obdelovalno zemljo, katere je v občini 42%, pride na 1 km² 598 prebivalcev. Žena je v občini okrog 2.500 več kot moških. Mesto Celje je imelo po začasnih podatkih popisa prebivalstva 34.396 prebivalcev ali 59,5% prebivalcev občine. Gostota prebivalstva na območju mesta Celje je 1.431 prebivalcev na 1 km². Aktivnih zavarovancev je bilo na področju občine 1971. leta 33.019, od tega 12.851 žena. Od 33.019 zaposlenih v občini Celje je bilo 1.224 oseb izven družbenega sektorja (privatni in pogodbeni). Učencev v gospodarstvu je bilo 1.661. Socialnih podpirancev je bilo 556, upokojevcem in invalidov 7.786 ali 13,5% prebivalcev. Ako priključimo zavarovancem delavskega zavarovanja vse osebe, ki so na področju občine zaposlene in njihove družine (torej tudi vse osebe, ki se vozijo na delo v celjsko občino iz drugih občin in njihove svoje), dalje upokojevence, invalide in njihove družinske člane, dobimo visoko število 71.984 zavarovanih oseb delavskega zavarovanja. Vseh kmetijskih zavaro-

vancev je bilo 3.582 ali 6,2% prebivalcev. Od vseh zaposlenih jih je bilo nad 13.000 zaposlenih v industriji, nad 1.200 v kmetijstvu in gozdarstvu, nad 2.200 v gradbeništvu, okrog 2.300 v prometu, okrog 3.700 v trgovini in gostinstvu, okrog 1.700 v obrti in komunalni dejavnosti, nad 2.900 v kulturno-socialni dejavnosti ter okrog 1.000 v družbenih in državnih organih. Po oceni je bilo predšolskih otrok 6.260, osnovnošolskih 7.180 in učencev v srednjih šolah 5.500, ostalih v starosti od 15 do 39 let 19.000 oseb, v starosti od 40 do 64 let 16.500 oseb in nad 65 let starih okrog 5.000 oseb.

Področje občine je razdeljeno na okoliše zdravstvenih postaj: Celje, Štore, Vojnik, Dobrna. Gravitacija prebivalcev glede na zdravstvene postaje je naslednja: Celje 40.389 prebivalcev, Štore 5.464, Vojnik 9.273 in Dobrna 2.703 prebivalcev ali skupaj 57.829 prebivalcev.

Številke so seveda le orientacijske. Saj so v zdravstveno varstvo zajeti v ZD Celje tudi dijaki srednjih šol, ki so doma iz drugih občin in torej niso prikazani v gornjem številu. Isto velja za delavce, ki se vozijo na delo iz drugih občin v Celje. Po drugi strani pa se ljudje po načelu proste izbire zdravnika različno usmerjajo.

Zaposleni imajo naslednje industrijske zdravstvene postaje: IZP Cinkarna, IZP EMO, IZP Ingrad, IZP Metka, IZP Železarna Štore in obratna zobna ambulanta Kovinotehne.

(Nadaljevanje na 7. strani)

UVELJAVLJANJE USTAVNIH DOPOLNIL

(Nadaljevanje s 4. strani)

vati marsikatero načelno vprašanje, pa tudi mnoga dokaj ozka specializirana, strokovna vprašanja. Seveda bodo morala tudi v naprej biti taka posvetovanja sindikatov mesto za odstranjevanje nesporazumov, ovir pri uveljavljanju ustavnih dopolnil, in seveda tudi mesto za opredelitev stališča do novih spoznanj, kako načeti vprašanja, dileme, ki se iz dneva v dan zastavljajo.

Pripomba, da se problemi zastavljajo tistim, ki delajo, je bila v razpravi še posebej poudarjena. To je tudi razumljivo. Da pa delo ne bi zastajalo, je treba odprta vprašanja obravnavati sproti. Delovne organizacije si v tem morajo med seboj tudi pomagati. Prav to posredovanje izkušenj je tudi ena izmed nalog sindikatov. Toda, še vedno lahko govorimo o mnogih delovnih organizacijah, kjer se nalog niso lotili, marveč bolj prisluškujejo — rekli bi tako imenovanemu kuloarskemu — razpravljanju o tem. Čakajo na »vzorci« in še več! Nekateri pa ob tem, da bi morda prikrili svoje nedelo, napihujejo morebitne resnične (pogostokrat pa tudi že povsem razčiščene) probleme do take mere, da to presega že vse okvire. Naj-

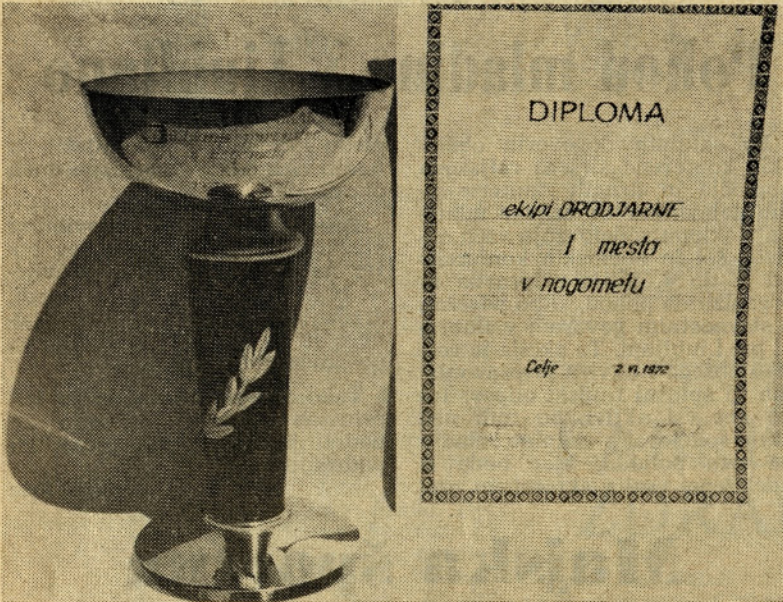
več je izgovarjanj na trenutni težavni gospodarski položaj, ko se res morajo marsikje bolj trdno spoprijemati z vprašanji racionalnosti svoje organizacije dela. Zato se tudi ne smemo čuditi sicer redkim pripombam, ki kažejo na popolno nepoučenost, češ da je samoupravljanje le političen odnos, oblika demokracije, medtem ko je učinkovito gospodarjenje nekaj drugega in je zato odlašanje z realizacijo ustavnih dopolnil v korist ekonomiki in stabilizaciji. Komentar tu ni potreben!

Če bodo delavci dovolj seznanjeni s tem, kar jim novega ustavnih spremembe prinašajo, se lahko zgodi, da bodo tam — kjer se že iz najrazličnejših razlogov niso lotili izdelave programov za uveljavljanje ustavnih dopolnil — na pobudo sindikata sami na svojem zboru sprejeli sklep o ustanovitvi TOZD. S tem bodo pač izsilili to, kar je njihov interes. Morajo pa ob takem sklepu dosledno upoštevati ustavno določilo o združevanju TOZD v okviru delovne organizacije in zadolžiti organe upravljanja in strokovne službe, da jim pripravijo potrebne preglede, analize dejanskega stanja in vse kar je potrebno za tehtanje ob dokončni odločitvi.

Dogodki v besedi in sliki Dejavnost zdravstvene službe v Celju

Slovenijo so obiskali člani hrvaškega sabora in si ogledali v spremstvu predsednika občinske skupščine Celje našo tovarno

Odlično nogometno moštvo orodjarne je premagalo moštva ostalih obratov in osvojilo pokal za 1. mesto

Gospodinjski krožek LT EMO pridno deluje. Poleg tečajnic je naučil kuhati tečajnike, bodoče domače kuharje

(Nadaljevanje s 6. strani)

V ZD Celje je organizirana zdravstvena dejavnost po službah.

V službi splošne medicine je bilo v ZP Celje 31.957 prvih pregledov in 90.446 vseh pregledov v ambulanti. Od tega 62.653 za aktivne zavarovance, 27.107 za druge zavarovance delavskega zavarovanja, 548 za kmečke zavarovance in 138 za nezavarovane. Hišnih obiskov so zdravniki opravili 11.190, med. sestre pa 1.784. V bolnico je bilo poslanih 1.442 bolnikov, k specialistom pa 10.296. V osrednjem laboratoriju je bilo 28.341 pacientov, v osrednjem rentgenskem kabinetu 10.448 oseb in v kabinetu za fizioterapijo 1.574 oseb.

V ZP Dobrna je bilo 3.063 prvih pregledov in 7.967 vseh. Od tega 2.942 za aktivne zavarovance, 4.152 za druge osebe delavskega zavarovanja, 855 za kmečke zavarovance in 18 za nezavarovane. Hišnih obiskov zdravnikov je bilo 660 ter 60 obiskov med. sester. V bolnico je bilo poslanih 86 oseb, k specialistom pa 755. V ZP Štore je bilo 2.104 prvih pregledov ter 7.409 vseh. Od teh je bilo 1.846 za aktivne zavarovance, 5.258 za druge osebe delavskega zavarovanja, 295 za kmečke zavarovance in 10 za nezavarovane. Hišnih obiskov zdravnikov je bilo 112, vendar je okoliš ZP Štore vključen v dežurno službo ZP Celje in so tam prikazani ostali hišni obiski. V bolnico je bilo poslanih 102 bolnikov, k specialistom pa 834.

V ZP Vojnik je bilo 3.719 prvih pregledov in 10.700 vseh. Od tega 4.597 za aktivne zavarovance, 5.195 za druge osebe delavskega zavarovanja, 792 za kmečke zavarovance in 16 za nezavarovane osebe. V bolnico je bilo poslanih 217 bolnikov, k specialistom pa 1.099.

SLUŽBA ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO DELAVCEV

je opravila v ZP Celje 2.574 pregledov delavcev pred zaposlitvijo, 2.706 periodičnih pregledov živlcev in prosvetnih delavcev, 6.020 kompletnih pregledov voznikov motornih vozil in 187 ostalih sistematičnih pregledov. Ambulanta za patologijo dela je izvedla 5.542 periodičnih pregledov delavcev, ki so zaposleni na delovnih mestih, ki so škodljiva za zdravje. Poleg tega je klinični laboratorij medicine dela opravil 47.338 preiskav, odsek za ekologijo dela 11.953 storitev (meritve ozračja, svetlobe in ropota), referat za varstvo pri delu 2.018 storitev, psiholog 492 testiranj itd. OA EMO je opravila 6.489 prvih kurativnih pregledov delavcev, ki so zaposleni v EMO ter 17.211 ponovnih pregledov. Pred zaposlitvijo je bilo pregledanih 433 delavcev ter opravljenih 28 periodičnih pregledov. OA Cinkarne je nudila zdravstveno varstvo delavcem Cinkarne in Klime. Opravili so 4.022 prvih pregledov in 8.397 ponovnih pregledov. Pred zaposlitvijo je pregledala 285 delavcev ter opravila nekaj periodičnih pregledov.

OA Ingrad je nudila zdravstveno varstvo delavcem Ingrada, Obnove, Cestnega podjetja, dalj časa pa tudi delavcem Metke.

Opravila je 3.221 prvih pregledov ter 4.876 ponovnih pregledov. Pred zaposlitvijo je bilo pregledanih 386 delavcev ter opravljeno 351 sistematičnih pregledov.

OA Metka je opravila 1.493 prvih pregledov ter 2.702 ponovnih, 430 pregledov pred sprejemom na delo in nekaj sistematičnih pregledov delavcev.

OA Železarna Štore je opravila 3.601 prvih pregledov ter 9.271 ponovnih pregledov. Pred zaposlitvijo je pregledala 350 delavcev ter opravila 350 sistematičnih pregledov učencev v gospodarstvu.

SEMINAR

Izobraževalna dejavnost in komisija ZKS za izobraževanje sta organizirali dvodnevni seminar za člane DS, PO in predsednike komisij DS v dneh 21. in 22. 6. na Golteh.

Udeleženci seminarja, bilo jih je 71, so poslušali in postavljali vprašanja predavateljem tem:

Tov. Dušanu Burniku, predsedniku občinske skupščine na temo: **AKTUALNA DRUŽBENOEKONOMSKA IN IDEJNA VPRAŠANJA V CELJSKI OBCINI**

— ekonomska gibanja v letu 1971 in v začetku 1972

— izvajanje stabilizacijskega in srednjeročnega programa razvoja občine

— integracijska gibanja, povezovanje v regiji.

— odnos podjetje — občina.

Tov. Vladu Klemenčiču, šefu kabineta tov. Kardelja na temo: **MINULO DELO KOT OSNOVA ZA PRIDOBIVANJE PRAVIC IZ DELOVNEGA RAZMERJA**

— dosedanje oblike upoštevanja minulega dela v praksi naših delovnih organizacij

— minulo delo kot ustavni princip za pridobivanje pravic iz delovnega razmerja

— možnosti upoštevanja minulega dela kot osnove za pridobivanje pravic iz delovnega razmerja v združenem delu

— minulo delo kot osnova za delitev osebnega dohodka

— minulo delo v združenem delu in minulo delo v delovni organizaciji.

Tov. Janezu Kocjančiču, članu IS SRS na temo: **PRAVNA UREDITEV PODJETJA PO USTAVNIH AMANDMAJIH**

— uvod in osnove samoupravnega sistema

— osnovna izhodišča ustavnih amandmajev

— temeljna organizacija združenega dela

— organizacijske oblike »podjetja«

— terminologija, ki jo uporabljajo ustavni amandmaji

— podjetje kot oblika združevanja in njegova notranja enotnost

— upravljanje v podjetju, organi, urejanje notranjih odnosov

— način sprejemanja odločitev, volitev, integracijski procesi, decentralizacija dohodkovnega sistema.

Tov. Dragu Mravlaku, direktorju GAS ter **Miru Jančigaju**, v. d. glavnega direktorja na temo: **POLOŽAJ PODJETJA EMO V SEDANJI SITUACIJI TER NADALJNE PERSPEKTIVE.**

ŠPORTI

INTERNO PRVENSTVO V NOGOMETU MED OBRATI

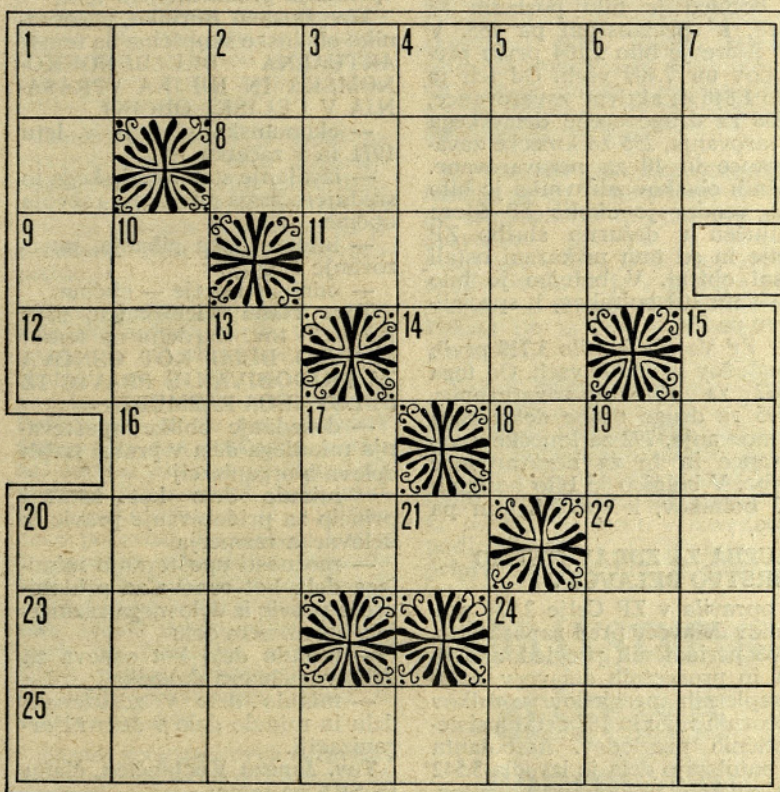
V vsakem obdobju, ko se pričenejo razne športne aktivnosti na širšem področju, tudi pri nas v EMO organiziramo že skoraj tradicionalna športna srečanja med ekipami iz obratov naše tovarne.

Tako smo tudi v teh mesecih organizirali tekmovanje v nogometu med obrati, ki so se prijavili. Tekmovale so naslednje skupine: surovinski, strojna delavnica, orodjarna, radiatorski, uprava, elektrodelavnica, servis in

dekor. Za to tekmovanje je bilo precej zanimanja, saj se to že vidi po številu prijavljenih ekip. Tekmovanje samo je v redu potekalo, tako da smo lahko zadovoljni in upamo, še v bodoče, da bo dovolj interesa in prijav. Zelo je bilo zanimivo gledati zadnjo tekmo za pokal, ki sta jo igrala v finalu uprava in orodjarna, saj sta res v pravi igri pokazala zavzetost in resnost obeh ekip, da si pridobita tako lep pokal. Seveda zmagovalec mora biti in to je bila orodjarna, ki je zmagala z rezultatom 3:2 in tako osvojila pokal, za kar jim tudi čestitamo in si želimo še takih srečanj in uspehov. Seveda tudi ostali so bili vztrajni, samo športna sreča pač ni vsem naklonjena ob vsakem času. Ob tem tekmovanju se še poraja misel, da bo treba res na beli dan z idejo, da bo v našem podjetju nastavljen človek, ki se bo z vso svojo sposobnostjo bavil s takimi športnimi prireditvami, ki so tako nujne in potrebne, kajti za organiziranje takih akcij, je potreben tudi določen čas in ni dovolj samo dobra volja.

Kotnik Fric

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. sosednja država, 8. mejni prehod med Italijo in SFRJ, 9. avtomobilska oznaka

za Kotor, 11. Zagorsko moško ime, 12. ženski pevski glas, 14. začetnici imena in priimka slovenskega pesnika balad, 15. avtomobilska oznaka za Švedsko, 16. dendi hormon, 18. loščilo, 20. kraj na Dolenjskem, 22. kočijaški vzklík, 23. mlada kravica, 24. kratica za italijansko denarno enoto, 25. ljudožerci.

NAVPIČNO: 1. znamenita sinjska prireditel, igra, 2. avtomobilska oznaka za Slavonsko Požego, 3. števniki, 4. ubožec, 5. vzor, stopnja popolnosti, 6. odmev, echo, 7. kemični znak za lahko kovino, 10. ljubkovalno žensko ime, 13. Kraška črnina, 15. nomadsko ljudstvo, 17. oznaka za neznanca, 19. starogrški junak, ki je imel slabost v peti, 20. čar, mikavnost, 21. prva črka, 24. nota iz solmizacije.

— SlaVi —

Emajlirec

Časnik izhaja v okviru enote za informacije in tisk enkrat mesečno v nakladi 4800 izvodov in ga dobijo vsi člani kolektiva brezplačno. Ureja ga komisija za informacije in tisk. Glavni in odgovorni urednik Emil Jejčič. Naslov uredništva Celje, Mariborska 86, telefon 39-21, interna 238. Tisk in klišaji AERO Celje

Foto krožek LT je dobil bronasto medaljo

Pohod mladine v Ljubljano

Po skupnih dogovorih občinskih konferenc širšega celjskega območja in drugih zainteresiranih dejavnikov bo celjska mladina v sklopu sodelovanja vseh aktivov šol in občinskih konferenc od 1. do 4. julija pripravila in organizirala pohod, ki bo povezan s slavnostnim govorom v Dobravi pri Ljubljani. Ta akcija je večjega obsega v okviru priprav mladih za splošni ljudski odpor. Tako kot vsi aktivni, bo tudi naš aktiv sodeloval s skupino mladih na tem pohodu, kjer bodo ti udeleženci vsaj v skromnem pre-

gledu spoznali poti, po katerih so hodili naši borci v najtežjih dneh okupacije.

Pohod bo povezan s številnimi srečanji borcev, udeležencev bojev na teh področjih, pripravljene bodo mitingi in razni ogledi, srečanja s predstavniki političnega in družbenega življenja na posameznem področju.

Tako zasnovana akcija je res pravilna usmeritev in pogoj za nadaljnji uspeh in interes na tem področju.

Kotnik Fric

Majska športna srečanja v Štorah

Letos naša mladina že drugo leto sodeluje na športnih srečanjih, ki jih je v letošnjem letu organiziral aktiv Železarn Štore pod pokroviteljstvom občinske konference ZMS — Celje. Na tem srečanju, ki je trajalo od 15. do 20. maja je sodelovalo 16 aktivov celjske občine. Srečanje je imelo štiri športne aktivnosti in to: kegljanje, šah, streljanje in nogomet.

Razvrstitev je naslednja:

Kegljanje:

1. Železarna, 2. EMO, 3. Cinkarna.

Šah:

1. EMO, 2. Zlatarna, 3. Železarna.

Streljanje:

1. Železarna, 2. Libela, 3. JLA, 4. EMO.

Nogomet:

1. JLA, 2. Železarna, 3. LIK Savinja, 4. Klima.

Najboljši rezultat v streljanju

je dosegel Petrič iz orodjarne, ki je od 200 možnih krogov dosegel 171.

V skupni razvrstitvi so naše ekipe dosegle kar lepo mesto, za kar jim čestitamo.

Skupna razvrstitev po dosegu točk:

1. Železarna	24 točk
2. EMO	20 točk
3. JLA	16 točk

Upamo, da bo drugo leto zopet srečanje, tako da bodo vsi zadovoljni in na osnovi takih rezultatov zajeli še širši krog udeležencev, kar je bil tudi osnovni namen teh srečanj. Kotnik Fric

Dopisujte

v naš list